

Üst Düzey Yöneticiler, Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin Erasmus+ Projelerine İlişkin Oluşturdukları Görsel Metaforlar

Dr. Mustafa Demirer^{1*}
Uzm. Gizem Dak²

Geliş tarihi: 01.10.2019
Kabul tarihi: 30.10.2019

Atıf bilgisi:
IBAD Sosyal Bilimler Dergisi
Sayı: 5 Sayfa: 255-266
Yıl: 2019 Dönem: Güz

This article was checked by *iThenticate*.
Similarity Index 24%

¹ Necip Fazıl Kısakürek Mesleki ve Teknik
Anadolu Lisesi, Türkiye,
mktdemirer@gmail.com

ORCID ID 0000-0001-8801-7007

² İstanbul Esenler Ayvalıdere Ortaokulu
Müdür Yardımcısı, Türkiye,
gizemdak@gmail.com, ORCID ID 0000-
0000-0000-0000

* Sorumlu yazar

ÖZ

Bu araştırmanın genel amacı, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ilkokul, ortaokul ve ortaöğretim kurumlarında üst düzey yönetici (ilçe milli eğitim müdürü, şube müdürü), okul yöneticisi (okul müdürü ve müdür yardımcısı) ve öğretmen olarak çalışanların Türkiye Ulusal Ajansının koordinasyonu ile yürütülen Erasmus+ (Erasmus Plus) projelerine ilişkin oluşturdukları görüşlerinin, görsel metaforlar yardımıyla belirlenmesini amaçlamaktadır. Araştırmanın verileri, İstanbul ili Esenler ilçesinde görev yapmakta olan üst düzey yönetici, okul yöneticisi ve öğretmenlerden elde edilmiştir. Bu veriler 2018-2019 yaz döneminde toplanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu daha önce Erasmus+ projesiyle yurt dışında bulunmuş üst düzey yönetici, okul yöneticisi ve öğretmenler olmak üzere 47 kişiden oluşmaktadır. Veri toplanan katılımcıların 32'si erkek, 15'i kadın olup daha evvel bir Erasmus+ projesi ile yurt dışında bulunmuşlardır. Bu araştırma, katılımcıların görüşleri doğrultusunda projeye dahil olma süreçlerini, Erasmus+ projesi hazırlama ve motivasyon faktörlerini, projelerle ilgili geleceğe dönük beklentilerini ve Erasmus projelerinin eğitim öğretim süreçlerini nasıl etkilediği üzerine bir çalışmadır. Araştırmada, proje hazırlayan kurumlardan kurumsal kapasitesi yeterli olmayanların çeşitli danışmanlık ve eğitim firmalarına proje hazırlattığı ve bu durumun kuruma sağladığı faydaların neler olabileceği üzerinde durulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Erasmus+, Meslekî Gelişim, Eğitim Sistemlerinin Karşılaştırılması, Meslekî Eğitim, Eğitimde İş birliği.

Senior Administrators', Principal of School, Vice Principal of School and Teachers' Visual Metaphors about Erasmus+ Projects

Dr. Mustafa Demirer^{1*}
Gizem Dak²

First received: 01.10.2019
Accepted: 30.10.2019

Citation:
IBAD Journal of Social Sciences
Issue: 5 **Pages:** 255-266
Year: 2019 **Session:** Fall

This article was checked by *iThenticate*.
Similarity Index 24%

¹ Necip Fazıl Kısakürek Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Turkey,
mktdemirer@gmail.com

ORCID ID 0000-0001-8801-7007

² İstanbul Esenler Ayvalıdere Ortaokulu Müdür Yardımcısı, Turkey,
gizemdak@gmail.com,

ORCID ID 0000-0000-0000-0000

* Corresponding Author

ABSTRACT

The overall aim of this study is to determine the opinions of the senior administrators (district directors and branch managers of national education), school administrators (principals and assistant principals) and teachers working at primary and secondary education institutions under the Ministry of National Education about Erasmus + projects carried out under the coordinatorship of the Turkish National Agency with the help of visual metaphors. The study group of the research consisted of the participants working in the district of Esenler in Istanbul Province. The phenomenological research design, one of the qualitative research methods, was used in this study. Content analysis technique was used to analyze the data. The data for this study were collected in the spring term of 2018-2019 academic year. Based on the findings of the study, three main categories have been determined: sharing, differences and cooperation. The results of the study have revealed that Erasmus+ projects have made a great contribution to the project participants' improving cultural competence, professional and language skills, diversifying communication resources, visioning, dissemination of values and culture of the countries, being a global citizen and developing a sense of responsibility for being a European citizen. However, this study has also revealed that the institutions willing to prepare the project proposals but having insufficient institutional capacity have asked various consultancy and training firms to prepare project proposals on behalf of them

Keywords: Erasmus+, Professional Development, Comparison of Education Systems, Vocational Education, Cooperation In Education.

GİRİŞ

Avrupa Birliği'nin (AB) hukukî temellerini, 1951 tarihli Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğunu kuran Paris Antlaşması, 1957 tarihli Avrupa Ekonomik Topluluğunu ve Avrupa Atom Enerjisi Topluluğunu kuran iki ayrı Roma antlaşması oluşturmuştur. (Akçay ve Özçelik, 2012, s. 15) Topluluğun hukukî temelleri altı kurucu ülke tarafından atılmıştır. AB, Hırvatistan'ın katılımıyla yirmi sekiz üye, beş aday ülkenin bulunduğu bir Birlik haline gelmiştir.

Türkiye, 2002 yılında AB Eğitim ve Gençlik Programları Katılım Çerçeve Antlaşması'nı imzalayarak AB'de uzun yıllardır yürütülen Eğitim ve Gençlik Programlarına katılmıştır. Bu programları yürütmek üzere başlangıçta Devlet Planlama Teşkilatına bağlı olarak 2003 yılında Türkiye Ulusal Ajansı kurulmuş ve Türkiye programlara tam üye olarak dahil olmuştur. AB Eğitim ve Gençlik Programlarında, meslekî eğitim programları için Leonardo Da Vinci, genel eğitim programları için de Sokrates ve Comenius isimlerini kullanarak çalışmalar yürütülmüştür. Bu programlar 2014 yılından itibaren Erasmus+ ismini almıştır. (Avrupa Birliği Bakanlığı, 2003)

Erasmus+ 2014–2020 dönemi Eğitim, Gençlik ve spor alanında yürütülen AB programıdır. Bu programların asıl amacı önümüzdeki on yıl içinde AB'de istihdamı, sosyal uyumu ve ekonomik iş birliğini arttırmaktır. (EU Commision, 2010) AB'nin en önemli görevlerinden biri de gençler arasında artan işsizlik oranıyla mücadele etmektir. Bu durum Avrupa hükümetlerinin en acil görevlerinden biridir. Çok sayıda gencin okulu erken yaşta bırakması işsizlik ve sosyal kutuplaşma riskini arttırmaktadır. (Demirer, 2018)

Türkiye, Hayat Boyu Öğrenme (HBÖ) ve Gençlik programlarına başarılı bir şekilde katılmaya devam etmiştir. Bu programlardan yararlananların sayısı 2012 yılında 60.000'i aşmıştır. Programa, sağlanan desteğin sayısının 4 katından fazla başvuru yapılmıştır. Türkiye'nin programlara yaptığı mali katkı (AB desteği dâhil), AB'nin iki program için toplam bütçesinin %10'unu aşmıştır. (AB Türkiye İlerleme Raporu, 2013)

HBÖ ve Gençlik Programlarına başvuruların %55'i, AB tarafından desteklenmekte ve programlara başvurular artarak devam etmektedir. Bu kapsamda kişilerle ve kurumlarla rapor tarihine kadar imzalanan hibe antlaşması 3.600'ü aşmıştır. Bugüne kadar AB programlarından yararlananların toplamı 70.000 civarındadır. (AB Türkiye İlerleme Raporu, 2014)

Eğitim-öğretim ve gençlik alanında Türkiye, Erasmus+ programına başarılı bir biçimde katılmaya devam etmektedir. Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi (TYÇ) Avrupa Yeterlilikler Çerçevesine referanslanmıştır. Türkiye Meslekî Eğitimde Kalite Güvencesi ile kredi sistemleri, yeterliliklerin uyumu, yaygın ve serbest öğrenimin geçerlilik kazanması ile ilgili ilke ve prosedürler tam olarak yerine getirilecektir. Buna rağmen, Türkiye'nin Bologna sürecinin hayata geçirilmesine ilişkin taahhüdü uygulamada devam ettirilememiştir. (Türkiye AB İlerleme Raporu, 2018, s. 90)

Türkiye meslekî eğitim kurumları tarafından hazırlanan Erasmus+ projelerinde niteliğin artırılması, Avrupa 2020 Stratejisinin sloganı olan "Akıllı, Sürdürülebilir ve Kapsamlı Büyüme" ilkelerine hizmet edecektir. Sürdürülebilir kalkınmanın en önemli öğeleri eğitim ve öğretimi nitelikli hale getirmektir. Erasmus+ Programının hedefleri arasında, Avrupa'nın sosyal ve beşerî faktörlerinin gelişimini desteklemek ve katkı sunmak yer almaktadır. Program tarafından desteklenen projelerin her biri eğitim, öğretim ve gençlik sistemlerinin iyileştirilmesi ve modernize edilmesi için tanımlanan genel hedeflere ulaşmaya yönelik bir adımdır. (Avrupa Komisyonu, 2018)

Avrupa Birliği Resmî Gazetesinde yayımlanan 18 Aralık 2006 tarihli 2006/961/EC sayılı Avrupa Hareketliliği için Kalite Şartı Tavsiye Kararında eğitim ve öğretimde hareketlilik, istihdamı artırmak ve yoksulluğu azaltmak için vazgeçilmez bir araçtır ifadesi yer almaktadır. Hareketlilik; vatandaşları birbirine daha da yaklaştırıp karşılıklı anlaşmayı geliştirirken dayanışmayı, fikirlerin karşılıklı paylaşımını ve Avrupa'yı oluşturan farklı kültürler hakkında daha geniş bilgi birikimini destekler. Bu sayede hareketlilik; ekonomik, sosyal ve bölgesel uyumu artırır.

2018 yılı Erasmus+ Ana Eylem 1 (KA1) Okul Eğitimi Personel Hareketliliği Faaliyeti için 4019 proje başvurusu genel ortaöğretim kurumlarımız tarafından yapılmış ve bunlardan ancak 166 proje hibe

desteği alabilmiştir. KA1 Meslekî Eğitim Öğrenci ve Personel Hareketliliği kapsamında 2018 yılı teklif çağrısı döneminde meslekî eğitim kurumlarımız tarafından Ulusal Ajansa 2143 proje teklifi yapılmış ve bunların ancak 518'i hibe desteği almıştır. (Ulusal Ajans, 2018) KA1 projelerine genel ortaöğretim kurumlarımızın hibe edilen proje sayısının 25 katı proje başvurusu yapılmış, bu sayı meslekî eğitim kurumlarımızın öğrenci ve personel hareketliliği kapsamında ise dört katına çıkmıştır. Buradan da anlaşılacağı gibi Erasmus+ başvuru sayıları hibe alan projelerden daha fazladır.

Türkiye Ulusal Ajansına göre ortaöğretim kurumlarımız tarafından sunulan projelerde nitelik sorunu yaşanmaktadır. Proje hazırlama aşamalarında yer alan Millî Eğitim Bakanlığında görev yapan üst düzey yöneticilerin, okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin Erasmus+ projelerine bakış açıları önemli bir sorun teşkil etmektedir. Kurumsal kapasiteleri proje hazırlamak için yetersiz olan ortaöğretim kurumları, danışmalık firmalarından destek alarak proje hazırlamışlardır. Bu durum Erasmus+ projesinin ticarileşmesi problemini doğurmuştur.

Proje hazırlama sürecinde nitelikli proje hazırlanamamasının sebepleri arasında motivasyon ve/veya deneyim eksikliği, kurumsal sebepler, akademik kaygılar, ortak bulma güçlüğü gibi faktörler gösterilebilir. (Hatisaru, 2017) Erasmus+ başvurusu hazırlamak ve hibe alan bir projeyi yürütmek deneyim, tecrübe ve bilgi gerektirmektedir. Tecrübe ve bilgi eksikliğinin olması nitelikli projelerin yazılamamasına sebep olduğu gibi hibe sağlanan projenin iadesine veya belirlenen hedeflere ulaşamamasına sebep olmaktadır. Tespit edilen problemlerden diğeri ise pasif alıcı bireylerin yetiştirilmesi, nitelikli projelerin yazılamaması ve uygulanamamasıdır. (Demir ve Demir, 2009) Bu araştırma Millî Eğitim Bakanlığında görev yapan üst düzey yöneticilerin, okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin Erasmus+ projelerine ilişkin görüşlerini görsel metaforlar yoluyla belirlemeyi amaçlamaktadır.

Yöntem

Bu çalışmada nitel araştırma desenlerinden fenomenolojik desen kullanılmıştır. Bilindiği üzere fenomenoloji, özü görüntüleme yöntemidir. (Öktem, 2005, s. 28) Fenomenolojik desen, farkında olunan derinlemesine bilgi sahibi olmadığımız bir olguya odaklanır ve olguyu ayrıntılı bir şekilde araştırmayı amaçlar (Creswell, 2007). Bu sebeple bu çalışmada MEB üst düzey yöneticilerin, okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin Erasmus+ projeleri ile ilgili görüşleri görseller ve metaforlar ile alınmış böylece konu ile ilgili deneyimlerine daha anlaşılır ve detaylı bir şekilde ulaşılmak istenmiştir.

Birçok metafor zihinsel simgelerdir ve bunların büyük bir çoğunluğu görseldir. (Kosslyn ve Koenig, 1992) Görsel metaforlar, farklı imgeler yolu ile bireyin iç dünyasının nasıl şekillendiğini açıkça ortaya koyan ve bilişsel karşılaştırmanın görsel imgelere dayandığı, düşüncenin bilinen nesnelere çizilerek ifade edildiği metafor türleri olarak nitelendirilmiştir. (Güven ve Dak, 2017) Bu bilgiler ışığında görsel metaforlar düşünceyi net bir şekilde ifade etmede etkili bir yöntemdir.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, İstanbul ili, Esenler İlçesi Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı kurumlarda görev yapan ve en az bir Erasmus+ projesinde yararlanıcı olarak yer alan üst düzey yöneticiler, okul yöneticileri ve öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmada kullanılan örneklem ölçüt örneklemedir. Ölçüt örnekleme önceden belirlenen ölçütleri karşılayan durumların çalışılmasıdır. (Baltacı, 2018) Ölçüt araştırmacı tarafından oluşturulduğundan bu araştırmanın ölçütü katılımcıların daha önceden Erasmus+ projesi ile yurtdışına çıkmış olmalarıdır. Araştırmanın verileri 2018- 2019 eğitim öğretim yılı bahar döneminde İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğünden alınan izinler neticesinde toplanmıştır.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Bilgileri

Cinsiyet	f	%
Erkek	31	69
Kadın	14	31

Toplam	45	100
Görev	f	%
Üst Düzey Yönetici	3	7
Okul Yöneticisi	18	40
Öğretmen	24	53
Toplam	45	100

Kademe	f	%
İlkokul	14	31
Ortaokul	11	24
Lise	17	45
Toplam	45	100

Veri Toplama Aracı

Araştırmanın amacı çerçevesinde üst düzey yöneticilerden, okul yöneticilerinden ve öğretmenlerden AB Erasmus+ projesini anlatan görseller çizmeleri ve çizdikleri görsellerin altına “AB Erasmus+ projesi ... benzer, çünkü ...” ifadesi ile açıklamaları istenmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde içerik analizinden faydalanılmıştır. İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklamaya yardımcı olacak kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Üst düzey yöneticilerin, okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin geliştirdikleri görsel metaforların analizine ilişkin çözümlenmeler; sıra numarası verilen kodlama, sınıflandırma, kategori geliştirme ve yorumlama basamakları takip edilerek sıralanmıştır.

Katılımcıların verilerine sıra numaraları verilmiş ve görsel metaforları incelenmiştir. Diğer aşamada görsel metaforu zayıf olan (eksik doldurulmuş, anlamsız ve karalanmış kağıtlar) çizimler ayıklanmıştır. Geriye kalan veriler için “Örnek Metafor Listesi” hazırlanmıştır. Hazırlanan bu liste ile elde edilen veriler tasnif edilmesi amaçlanmıştır. Bu liste ile tasnif aşaması tamamlanmıştır. Hazırlanan liste iki temel amaca hizmet etmiştir: (1) Görsel metaforları bir kategori altında toplamak, (2) Veri analiz sürecini kolaylaştırmak. Kategori geliştirme aşamasında katılımcılar tarafından üretilen görseller, Erasmus+ projesine ilişkin sahip oldukları ortak özellikler açısından metaforun konusu, metaforun kaynağı, metaforun kaynağı ile konusu arasındaki ilişki bakımından araştırmanın amacına uygun olarak analiz edilmiştir. Daha sonra tüm görsel metaforlar, katılımcıların Erasmus+ projesine ilişkin görüşleri çerçevesinde belli bir alt kategoriyle ilişkilendirilerek üç farklı kavramsal kategori elde edilmiştir. Araştırmanın güvenliği açısından elde edilen veriler, deneyimli bir alan uzmanı ile çalışılarak kategori ve temalara son hali verilmiştir.

Veriler ekte verilen görüşme formu ile toplanmıştır. Toplanan veriler güçlü ve zayıf olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Güçlü olarak adlandırılan grup, görüşme formunda doldurmuş olduğu açıklaması ile resmi örtüşen ve anlaşılır olanlardır. Zayıf olarak adlandırılan grup ise görüşme formunu boş veya eksik doldurmuş anlamsız olanlardır.

Bulgular

Bu bölümde araştırmanın sonucuna ilişkin bulgulara yer verilmiştir. Tablo 2’de görsel metaforların alt kategori ve kategorilere göre frekans dağılımları gösterilmiştir.

Tablo2. Erasmus+ Projelerine İlişkin Üst Düzey Yönetici, Yönetici Ve Öğretmenlerin Görsel Metaforlarının Kategorilere Göre Dağılımı

Kategori	Alt Kategori	Metaforlar	Alt Kategoriyi Oluşturan Katılımcı Sayısı
Paylaşım	Kültürel Etkileşim	Tarihi bina, bayraklardan oluşan bir puzzle, farklı bayraklar altında öğrencilerin kardeşliği, ağacın gövdesi insan, ağacın dalı Türkiye, ağacın her bir dalı farklı ülkeler, dünya, zeytin dalı, altın bilezik, kıtaları birleştiren köprü, mutlu dünya, yap-boz parçalarından oluşmuş dünya.	22
	Kültürel Gelişim	Erasmus döner kavşağı, Türkiye Ve dünya arasında bir yol	4
	İletişim	Öğrenciler omuz omuza, önde AB simgesi arka yüzde Türk bayrağı, terazi, köprü.	2
	Bilgi Paylaşımı	Nörolojik transfer, dünyaya açılan pencere	4
	Toplam		32
Farklılıklar	Kültür	Bayrak, elele tutuşan öğrenciler, her bir parmakta farklı bayraklardan oluşan el, 4 yapraklı yonca çiçeği, Türkiye, dünya, köprü, elele öğrenciler, dünya etrafında elele tutuşan insanlar.	16
	Vizyon	Pencere, yol, otoban	5
	İnsan	Aile, öğrenciler, mutlu insanlar, elele insan, mutlu güneş etrafı insanlar, ip atlayan insanlar, farklı ten renginde insanlar	4
	Bayrak	El, çiçek, bayrak, ülke, çift taraflı bayrak,	4

		puzzle bayrak	
	Eğitim Sistemleri	Dünya etrafında toplanan farklı insanlar, farklı ülkelerden farklı insanların daire içerisinde tartışması, her bir yapbozun farklı eğitim sistemlerini simgelemesi eğitim sistemlerinin karşılaştırılması, papatyanın her bir yaprağı farklı ülkelerin eğitim sistemini ifadesi	13
	Tarihi Yapı	Kilise, tarihi bina	2
	Teknoloji	İngiliz anahtarı, anahtar	2
		Toplam	46
İş Birliği	Eğitim Kalitesini Artırma	Kitap, dergi	2
	Sosyalleşme	Eyfel Kulesi, fabrika bacaları, Roma Kolezyum, dönme dolap, uçuşan kuşlar, güneş, kaynaşma.	9
	Yenilik Transferi	Kimyasal formüller, yeni teknolojiler, bilgisayar.	2
	Toplantı	AB bayrağı olan toplantı masası, u toplantı düzeni, beyin fırtınası.	1
	Ürün Oluşturma	Farklı ülkelerden gelen un, yumurta, süt, yağ, tencere, fırın, kek, ürün oluşturma	2
	Eğitim-Ekonomi İşbirliği	Turizm, seyahat	2
	Değerler	Keyif, adalet, terazi, dürüstlük, güç, mutluluk, sevgi, kalp, ortak değerler.	5
	Meslekî Gelişim	Beceri, dil becerisi, alfabe, anahtar, altın bilezik, kitap, masa.	4
			Toplam

Tablo 2 incelendiğinde Erasmus+ projelerine ilişkin üst düzey yönetici, yönetici ve öğretmen görsel metaforlarının dağılımı 4 kategoride toplandığı gösterilmektedir. Kategoriler kapsadıkları alt kategoriler ve alt kategorilere ait görsel metaforlar aşağıda sırasıyla verilmiştir.

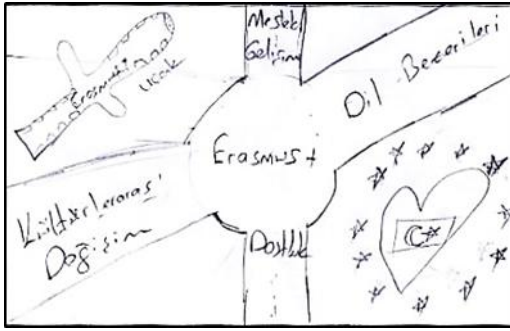
Paylaşım Kategorisi

Paylaşım kategorisi toplamda 32 görsel metafor ile ifade edilmiştir. Kategoride egemen olan görsel metafor imgeleri, tarihi bina, bayraklardan oluşan bir puzzle, farklı bayraklar altında öğrencilerin kardeşliği, ağacın gövdesi insan, ağacın dalı Türkiye, ağacın her bir dalı farklı ülkeler, dünya, zeytin dalı, altın bilezik, kıtaları birleştiren köprü, mutlu dünya, yap-boz parçalarından oluşmuş dünya, kültürel etkileşim alt kategorisi; Erasmus döner kavşağı, Türkiye ve dünya arasında bir yol kültürel gelişim alt kategorisi; öğrenciler omuz omuza, önde AB simgesi arka yüzde Türk bayrağı, terazi, köprü, iletişim alt kategorisi; nörolojik transfer, dünyaya açılan pencere, bilgi paylaşımı alt kategorisi adı altında toplanmıştır.

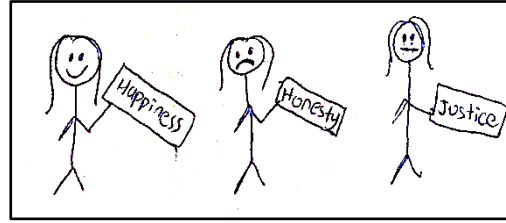
Bu kategoride yer alan görsel metaforların temel özelliği, Erasmus+ projelerine katılmış üst düzey yönetici, yönetici ve öğretmenlerin paylaşımları sonucunda kültürel etkileşim, kültürel gelişim ve tecrübelerinin artmasıdır. Bu kategoriye ait bazı görsel metaforlar aşağıda verilmiştir:

Şekil 1. “Erasmus+ döner kavşağı”

görseli



Şekil 2. “Duygular” görseli

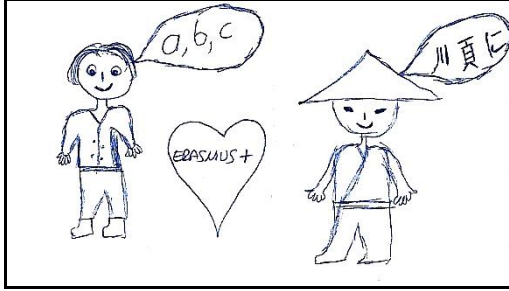


Farklılıklar Kategorisi

Farklılıklar kategorisi toplamda 44 görsel metafor ile ifade edilmiştir. Kategoride egemen olan görsel metafor imgeleri, bayrak, elele tutuşan öğrenciler, her bir parmakta farklı bayraklardan oluşan el, dört yapraklı yonca çiçeği, Türkiye, Dünya, köprü, elele öğrenciler, dünya etrafında elele tutuşan insanlar kültür alt kategorisi; dünya etrafında toplanan farklı insanlar, farklı ülkelerden farklı insanların daire içerisinde tartışması, her bir yapbozun farklı eğitim sistemlerini simgelemesi eğitim sistemlerinin karşılaştırılması, papatyanın her bir yaprağı farklı ülkelerin eğitim sistemi alt kategorisi; el, çiçek, bayrak, ülke, çift taraflı bayrak, puzzle bayrak, bayrak alt kategorisi; pencere, yol, otoban, vizyon alt kategorisi; aile, öğrenciler, mutlu insanlar, elele insan, mutlu güneş etrafı insanlar, ip atlayan insanlar, farklı ten renginde insanlar, insan alt kategorisi; İngiliz anahtarı teknoloji alt kategorisi; kilise, bina tarihi yapı alt kategorisi adı altında toplanmıştır.

Bu kategoride yer alan görsel metaforların temel özelliği, Erasmus+ projelerine katılmış üst düzey yönetici, yönetici ve öğretmenlere ait paylaşımların kaynağının farklılıklardan oluşmasıdır. Bu kategoriye ait bazı görsel metaforlar aşağıda verilmiştir:

Şekil 3. “Farklı öğrenciler farklı dil” görseli



Şekil 4. “Çiçek bahçesi” görseli

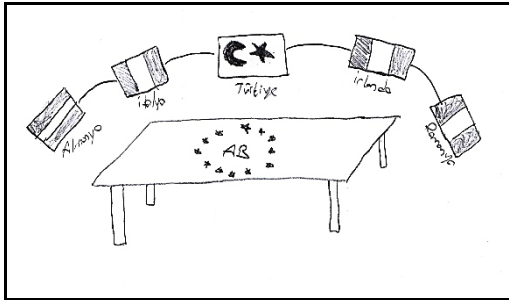


İşbirliği Kategorisi

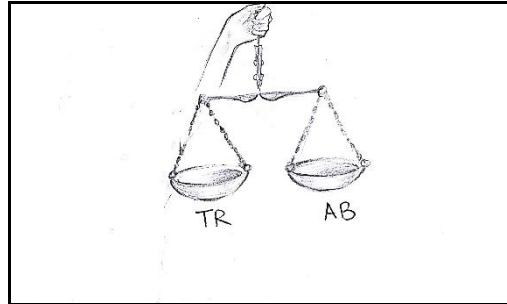
İşbirliği kategorisi toplamda 25 görsel metafor ile ifade edilmiştir. Kategoride egemen olan görsel metafor imgeleri, kitap, dergi, eğitim kalitesini artırma alt kategorisi; turizm, uçak bileti, uçak, pasaport kontrol bankosu, kardeşlik, dostluk, barış sembolü, Eyfel kulesi, fabrika bacaları, Roma Kolezyum, dönme dolap, uçan kuşlar, güneş, kaynaşma, sosyalleşme kategorisi; kimyasal formüller, yeni teknolojiler, bilgisayar, yenilik transferi alt kategorisi; AB bayrağı olan toplantı masası, u toplantı düzeni, beyin fırtınası, toplantı alt kategorisi; farklı ülkelerden gelen un, yumurta, süt, yağ, tencere, fırın, kek, ürün oluşturma alt kategorisi; turizm, seyahat, eğitim ekonomi işbirliği alt kategorisi; keyif, adalet, terazi, dürüstlük, güç, mutluluk, sevgi, kalp, ortak değerler, değerler alt kategorisi; beceri, dil becerisi, alfabe, anahtar, altın bilezik, kitap, masa, öğrenme meslekî gelişim alt kategorisi adı altında toplanmıştır.

Bu kategoride yer alan görsel metaforların temel özelliği, Erasmus+ projelerine katılmış üst düzey yönetici, yönetici ve öğretmenlere ait farklılıklar ile paylaşımların iş birliği neticesinde amaca ulaşmasıdır. Bu kategoriye ait bazı görsel metaforlar aşağıda verilmiştir:

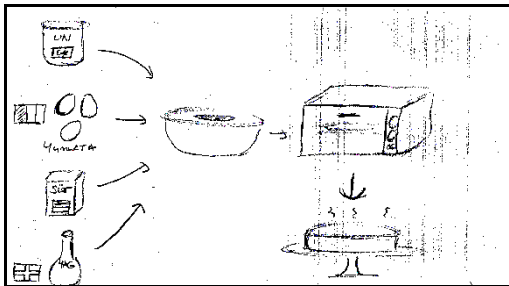
Şekil 5. “Farklı ülke bayrakları ile toplantı masası”görseli



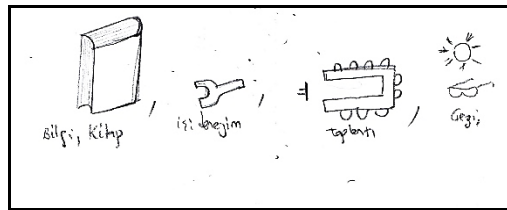
Şekil 6. “Terazi” görseli



Şekil 7. “Farklı ülke malzemeleri ile kek yapımı” görseli



Şekil 8. “Meslekî gelişim” görseli



Tartışma ve Sonuç

Erasmus+ programı AB Eğitim ve Kültür Programları kapsamında Birliğe üye ülkeler, aday ülkeler ve komşu ülkelerde uygulanmaktadır. Bu çerçeveden bakıldığında bir Erasmus+ projesinde Avrupa, Afrika ve Asya'dan proje ortaklığı kurmak mümkündür. Erasmus+ programının faydaları arasında, beceri ve yeterliliklerin tanınması, çok dillilik, eşitlik ve içerme, proje sonuçlarının yaygınlaştırılması ve sürdürülmesi gibi faktörler bulunmaktadır. (Hatırasu, 2017) Demir ve Demir'in (2009) yaptığı araştırmada Erasmus+ programına katılanların sosyo- kültürel etkileşimlerinin kişisel ve meslekî gelişimlerine olan olumlu katkıları, vizyon gelişimi, saygı, hoşgörü ve anlayış bilincinin oluşması, barış kültürü, dil becerileri gelişimi, akademik ve özgüven gelişimi, yardımseverlik, planlı yaşam, kibarlık, zaman yönetimi kazanma gibi etkenlerdir. Buradan hareketle, üst düzey yönetici, yönetici ve öğretmenlerin Erasmus+ programına ilişkin görüşlerini görsel metaforlar yoluyla belirlemeyi amaçlayan bu araştırmanın bulgularına dayalı olarak ortaya çıkan sonuçlar aşağıdaki gibidir:

İlk kategori kültürel etkileşim, kültürel gelişim, iletişim ve bilgi paylaşımı alt kategorilerinden oluşan "paylaşım" kategorisi olarak oluşturulmuştur. Burada yer alan görsel metaforların ortak özellikleri, araştırmadaki katılımcıların sahip oldukları kültürleri, bilgi ve becerileri iletişim kurarak meslekî ve kişisel gelişim amacı ile paylaşım olarak görmeleridir. Erasmus+'ın konusunu oluşturan "paylaşım" kategorisi, katılımcıların farklı kültürel ortamlarda kişilerin bireysel değişim süreçlerinin kültürlerarası ve insani gelişim süreci ile iç içe geçtiğini ifade etmektedir. (Gu, 2009) Katılımcıların farklı coğrafyalarda bulunan kişiler ile bir araya gelerek kültürlerini tanıması, bilgi ve beceri aktarımını gerçekleştirme programın kişisel ve meslekî gelişime katkılarından. İkinci kategori kültür, vizyon, insan, bayrak, eğitim sistemleri, teknoloji, tarihî yapı alt kategorilerinden oluşan "farklılıklar" kategorisi olarak oluşturulmuştur. Burada yer alan görsel metaforların ortak özellikleri, araştırmadaki katılımcıların Erasmus+ programlarında yer alan farklı ülkelerdeki kültüre ve toplumsal algıya sahip olan farklı insanların vizyonları çerçevesinde, teknoloji kullanarak eğitim sistemlerini karşılaştırarak farklılıkları ortaya koymalarıdır. Erasmus+'ın kaynağını oluşturan "farklılıklar" kategorisi, bireylerin farklı kültürlerle sahip olması karşı taraftaki bireylerin kültürel kodlarını bilmemesi iletişim yolunda bir engeldir. (Kabakcı ve Şimşek, 2015) Katılımcıların farklı kültürlerdeki kişilerle zaman geçirmesi, kültürel gezilere ve eğitimlere katılıp ortak çalışmalar yapması Erasmus+ programının iletişime katkıları olarak ifade edilebilir.

Son kategori iş birliği olarak oluşturulmuş ve eğitim kalitesini artırma, sosyalleşme, yenilik transferi, toplantı, ürün oluşturma, eğitim- ekonomi işbirliği, değerler, meslekî gelişim alt kategorilerinden meydana gelmiştir. Erasmus+'ın konu kaynak ilişkisi incelendiğinde oluşan "iş birliği" kategorisinde, katılımcıların görsel metaforları Erasmus+ programının eğitim kalitesini artırdığı, ürün oluşturmaya hizmet ettiği, beşeri ilişkilerin geliştiği, gerek teknoloji gerekse diğer faktörlerde yeniliklerin transfer edilmesi açısından önemli olduğu sonucuna varılmıştır.

Yatırımın en önemli basamağı insana yapılan yatırımdır. Bu sebeple, öğretmenlerin meslekî bilgisine ek olarak kültür ve görgü düzeylerinin yüksek olması gerekmektedir. (Oğuz, Oktay ve Ayhan, 2010) Buradan hareketle Erasmus+ programı gerek öğrencilerin gerek öğretmenlerin bilgi birikimine büyük yatırımdır.

Araştırmanın sonucuna göre, ortaöğretim kurumlarından kurumsal kapasitesi yeterli olmayanlar çeşitli danışmanlık ve eğitim firmalarına projeler hazırlatıp hibe başvurusunda bulunmaktadır. Bu durum projelerde nitelik sorununa yol açmakta ve kazanılan hibelerin eğitim kurumları tarafından Ulusal Ajansa iade edilmesi sonucunu doğurmaktadır. Erasmus+ projelerinde başvuruda bulunmak dahi başvuruyu yapan kurum yöneticileri için ciddi bir saygınlık kaynağı sayılmaktadır. Bir defa proje yazan bir öğretmen bir sonraki yıl daha fazla proje yazması için görevlendirilmektedir. Bu durum öğretmende aşırı iş yükü nedeniyle, motivasyon kaybı ve verimsizliğe neden olmaktadır.

Yapılan araştırmanın sonucunda eğitim kurumlarında Erasmus+ projesi hazırlanması, yürütülmesi ve sonuçlandırılması için proje birimlerinin oluşturulmadığı ve personel istihdamının sağlanmadığı saptanmıştır. Eğitim kurumlarında projelerle ilgili yapılan çalışmalar çoğunlukla gönüllük esasıyla yürütülmektedir. Bu durum projelerin eğitim kurumlarında kişiye bağlı olarak yürütülmesi ve

kurumsallaşamama sonucunu doğurmaktadır. Kurumların Erasmus+ projesi sunması isteğinin arkasında projelerin yurt dışına çıkmak için bir araç olarak görülmesinin önemli bir etken olduğu anlaşılmıştır.

Sonuç olarak, üst düzey yönetici, ve öğretmenlerin Erasmus+ programına yönelik oluşturdukları görsel metaforlardan yola çıkarak, Erasmus+ projelerinin katılımcılara meslekî ve bireysel becerilerini geliştirme, bilgi ve tecrübelerini artırma, eğitim sistemlerini karşılaştırma, yenilikleri kendi ülkelerine transfer etme, sorumluluk bilincini arttırma, dünya insanı olma ve kültürlerini başka ülke bireylerine tanıtmaya gibi fırsatlar sunmaktadır. Katılımcıların bu kazanımları öğrencilere aktarması durumunda Erasmus+ programının amacına hizmet edeceği açıktır.

Bu araştırmada yurtdışına çıkan katılımcıların projenin her basamağında yer alması halinde daha nitelikli projelerin ortaya konulacağı sonucuna ulaşılmaktadır. Proje basamaklarının her birinde yer alan öğretmenin yetiştirdiği öğrenci pasif alıcı olmak yerine aktif katılımcı haline dönüşür. Bu sebeple katılımcıların projenin yazma aşaması dahil tüm basamaklarında yer alması önerilir. Bu araştırma sonucunda Erasmus+ projeleri ile yurt dışına çıkmış farklı yaş gruplarındaki öğrencilerin de Erasmus+ programlarına ilişkin görüşlerinin belirlenmesi önerilmektedir. Ayrıca Erasmus+ projeleri ile yurt dışına çıkmamış, hiçbir yabancı ülkede bulunmamış kişilerin görüşleri ile yurt dışında bulunmuş kişilerin görüşleri karşılaştırılarak bir araştırma yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Avrupa Birliği Resmi Gazetesi (2016). *Avrupa hareketliliği için kalite şartı*. 2006/961/EC, 18 Aralık 2016.
- Avrupa Komisyonu (2013). *Türkiye Avrupa Birliği ilerleme raporu*. 10 Nisan 2019 tarihinde https://www.ab.gov.tr/files/2013%20ilerleme%20raporu/2013_ilerleme_raporu_tr.pdf adresinden erişildi.
- Avrupa Komisyonu (2014). *Türkiye Avrupa Birliği ilerleme raporu*. 10 Nisan 2019 tarihinde https://ab.gov.tr/files/onemlibelge/2014_ilerleme_raporu_tr.pdf adresinden erişildi.
- Avrupa Komisyonu (2018). *Ek II: Sonuçların yaygınlaştırılması ve kullanılması*. *Yararlanıcılara yönelik uygulama rehberi*. 9 Nisan 2019 tarihinde <http://www.ua.gov.tr/docs/default-source/gen%C3%A7lik-program%C4%B1/erasmus-program%C4%B1-sonu%C3%A7lar%C4%B1n-yaygınlaştırılması-ve-kullanılması-rehberi.pdf?sfvrsn=0> adresinden erişildi.
- Avrupa Birliği Bakanlığı (2003). *Türkiye ulusal programı: Eğitim, öğretim ve gençlik*. Ankara: Ofset Yayıncılık. 9 Nisan 2019 tarihinde <https://www.ab.gov.tr/files/pub/antlasmalar.pdf> adresinden erişildi.
- Baltacı, A. (2018). Nitel araştırmalarda örnekleme yöntemleri ve örnek hacmi sorunsalı üzerine kavramsal bir inceleme. *BEÜ SBE Derg.*,7(1), 231-274.
- Candan, T. (2012). Malların serbest dolaşımı. (Ed.Akçay, B.; Özçelik, Bayraktaroğlu, G.) *Lizbon Antlaşması sonrası Avrupa Birliği serbest dolaşım ve politikalar* içinde. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Creswell, J. W. (2002). *Educational research planning, conducting and evaluating quantitative and qualitative research*. UK: International Pearson Merrill Prentice Hall.
- Demir, A., Demir, S. (2009). Erasmus programının kültürlerarası diyalog ve etkili iletişim açısından değerlendirilmesi (Öğretmen adaylarıyla nitel bir çalışma). *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(9), 95-105.
- Demirer, M. (2018). *AB kredi transfer sistemi bağlamında Türkiye meslekî eğitiminin yeniden yapılandırılması*. Yayınlanmış doktora tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.

- EU Commision, EUROPE 2020: *A strategy for smart, sustainable and inclusive growth*. Brussels: Publications Office of the EU, 2010, p. 11.
- Gu, Q. (2009): Maturity and Interculturality: Chinese students' experiences in UK highereducation. *European Journal of Education*, 44 (1), 37-52. 9 Nisan 2019 tarihinde <http://www3.interscience.wiley.com/cgi-in/fulltext/121685090/HTMLSTART> adresinden erişildi.
- Güven, S., Dak, G. (2007). Öğretmen adaylarının Kamu Personel Seçme Sınavına (KPSS) ilişkin oluşturdukları görsel metaforlar. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi*, 8(15), 2-16.
- Hatısarı, V. (2017). Türkiye ERASMUS+ programına katılımının değerlendirilmesi: Stratejik ortaklıklar ve bilgi ortaklıkları örneği. *Ankara Avrupa Çalışmaları Dergisi*, 16(2), 65-83.
- Kabakçı, G. Z. & Şimşek, B. (2015). Kültürler arasında göçmen haller: "Erasmus Maceram" dijital hikayeleri. *Hacettepe Üniversitesi İletişim Fakültesi Kültürel Çalışmalar Dergisi*, 2(1), 153-185.
- Kosslyn, S., M. & Koenig, O (1992). *Wet mind: the new cognitive neuroscience*. New York: The Free Press.
- Oğuz, O., Oktay, A. & Ayhan, H. (2010). *21. Yüzyılda eğitim ve Türk eğitim sistemi* (2. Baskı), Ankara: Pegem.
- Öktem, Ü. (2005). Fenomenoloji ve Edmund Husserl'de apaçıklık (evidenz) problemi. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih- Coğrafya Fakültesi Dergisi*, 45(1), 27- 55.
- Ulusal Ajans (2018). *Proje sonuçlarının yaygınlaştırılması ve kullanılması*.
- Ulusal Ajans (2018). 9 Nisan 2019 tarihinde <http://www.ua.gov.tr/kurumsal/haberler/2018/07/31/2018-y%C4%B1%C4%B1-erasmus-okul-e%C4%9Fitimi-personel-hareketlili%C4%9Fi-projeleri-ba%C5%9Fvuru-sonu%C3%A7lar%C4%B1-2006/961/EC-Avrupa-Hareketliliği-İçin-Kalite-Şartı-1> adresinden erişildi.